לא משום זרות. זר שעשה אחת מהם בפנים אינו חייב מיתה דנפקא לן בסדר יומא (דף כד.) מועבדתם עבודת מתנה[ב] ודרשי' עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה וכל הני יש אחריה עבודה. יולק וזוכל ושאר עבודות דמנחה יש אחריה עבודה להקטרת הקומץ אחר כולן. מסדר השולחן עבודה אחרונה של לחם הפנים היינו סילוק בזיכין והקטרתן. המעיב את הגרות המדשנים שחרית יש אחריה הלקת ערבית. מקבל דמים יש אחריו זריקה: **ולא משום טומאה.** כהן טמא ששימש. זרות ושמוש בטומאה מחד קרא נפקי אזהרה דידהו בפ' כל הזבחים תניא בשחיטת קדשים (זבחים דף טו:) וימזו מקדשי בני ישראל ולא יחללו[ג] דהיינו טומאה כדכתיב בתריה אמור אליהם לדורותיכם וגו' וזר נמי מייתי דרשינן מדאיצטריך קרא למיכתב בני ישראל למעוטי מאי אי למעוטי קדשי נכרים וקדשי נשים וכי בטומאה קרבי והא אתריגן התם דלא אלא הכי קאמר בני ישראל נמי שהם זרים לא יעבדו שלא יחללו וכיון דזרות וטומאה מחד קרא נפקי מאן דמחייב אזרות מחייב נמי אטומאה: **ולא משוש מחוסר בגדים.** דאינהו נמי מזרות אתרינאי בפ"ב דזבחים (דף יז:) דכתיב ומגרת אותם אבנט וגו'[ד]) בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם וכו' והוו להו זרים: **ולא משוש שלא רחוץ ידים ורגלים.** דמוקה ממחוסר בגדים גמר לה התם לענין אחולי עבודה והאי תנא נמי יליף מינה דאמר מה מחוסר בגדים לא מיחייב אלא אגמר עבודה האי נמי לא מיחייב אלא אעבודה שהוא גמר: **הא מקצתיר.** דהוא עבודה תמה שאין אחריה עבודה חייב משוש טומאה ומאי חייב לאו מיתה: **לא לאו.** הוא דמחייב דכתיב ולא יחללו: ופרכינן **אלא זר נמי.** הא דייקינן הא מקטיר לענין זרות תימא נמי דלאו הוא דמחייב והא מיתה בהדיא כתיב והזר הקרב וגו': **הא דאיתא וכו'.** זרות דייקינן הא מקטר חייב מיתה ולענין טומאה לאו: **מכלל דיולק וכולל.** מדקאמר מקטר לאו בעלמא הוא דאית ביה ומההוא מיובא ממעיט ליולק וכולל אלמא אפילו לאו לא מיחייב משוש טומאה: **אזהרה ליולק וכולל.** לטומאת הגוף מנין: **קדושים יהיו ולא יחללו.** אם אינו ענין לעבודה תמה דהא כתיב וימזו ולא יחללו תנהו ענין לעבודה שיש אחריה עבודה: **ואלו שבמיתה.** בריתא היא ותשיב נמי טובא ותני נמי טומאה ששימש: **האוכל את הטבל וכו'.** כולה מתני' יליף לה מקרא לקמן: **ופרועי ראש.** ששימשו. פרועי ראש שעברו עליהם יותר משלשים יום שלא גלחו ראשם: **אבל ערל.** שמתו אחיו מחמת מילה וכן אונן שאינו שמש וכן מי ששימש מיושב דכל הני כולהו קיים להו דהו דמחלי עבודה בפ"ב דזבחים (ד' טו:) אפילו הכי ליתנהו במיתה אלא באזהרה ולקמן (ע"כ) מפרש לה: **בעל מום.** כהן בעל מום ששימש: **רבי אומר במיתה.** לקמן (פד.) מפרש פלוגתייהו: **הזיד במעילה.** נהנה מן הקדש שיש בו מעילה במזיד: **אשר ירימו.** שעתידין לתרום ובקרא דלא יחללום שאסור לאכלם בטבלם: **מתרומה.** שאכלה בטומאה דכתיב ומתו בו כי יחללוהו: **מנוסר.** כי את קדש ה' חלל (שם יט): **תרומה חולה לארץ וכו'.** סימן הוא. זה תרומה וזה תרומה מעורבת בו. ואין נוהגין בחולה לארץ אבל נותר נוהג במדבר ובשעת היתר הבמות בכל מקום. ויש היתר לאיסורו בהפרשה וזה יש היתר לאיסורו דטבול ומותר בתרומה אבל נותר אין היתר לאיסורו. זה נאמר בו חלול בלשון רבים ולא יחללו וזה בלשון רבים כי יחללוהו אבל נותר לשון יחיד קדש ה' חלל: **פגול ונותר.** אין נוהג לא בטבל ולא בתרומה אלא בקדשים: **שכן פסול אוכלין.** נותר וטבל שניהם פסול המאכל אבל תרומה פסול הגוף הוא דכי יחללוהו בטומאת הגוף כתיב. טבל ונותר אין להם טהרה במקום אבל טמא בתרומה יש לו טהרה במקום: **שנאמר ושמרו את משמרתי וגו'.** לכהנים טמאים דבר הכתוב בפרשת אמור איש איש מזרע אהרן: **טהורה אין.** מילתא באפי נפשה היא וקאי אדשמואל דאמר טמא שאכל תרומה טהורה קאמר טהורה דווקא אבל טמאה לאו במיתה אם אכלה בטומאת הגוף: לימא

ולא משום טומאה. ולא"ת תיפוק ליה משום טמא שנכנס למקדש דבכרת וי"ל כגון שנטמא בפנים ולא שהה וכי האי גוונא פריך ומשני בפ"ב דשבועות (ד' יח. ושם) דפריך התם אלא דקיימא לן טמא ששימש במיתה היכי משכחת לה אי דשהה בר כרת הוא ואי דלא שהה היכי עביד עבודה ומשני כגון שנא בקלרה והיפך בגיעורא ועבודות דהכא נמי אפשר למיעבד בלא שהייה ואפילו איכא מנייהו דלא אפשר בלא שהייה חשיב כולהו משוש זרות ומחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים ומיהו קשה הא דקתני ולא משוש רחוץ ידים ורגלים דאמשוש זרות אלא דבהיכל תיפוק ליה דנפקא לן לקמן שלא רחוץ ידים ורגלים מדכתיב בנאוסם אל אהל מועד וגו' אלמא אפי' אביאה ריקנית בלא עבודה מיחייב דאע"ג דכתיב בסיפיה דקרא אי בגאתם אל המזבח וגו' אלמא לשרת בעינן ה"מ בעזרה אבל בהיכל אפילו אביאה ריקנית מיחייב וצ"ל דלעולם לא מיחייב אביאה ריקנית אפי' אהיכל דלשרת אבנאוסם נמי קאי וכן מוכח בפרק ב' דזבחים (ד' יט:) דאמר אי כתב בנאוסם ולא כתב בגאתם ה"א אפי' אביאה ריקנית ופריך לשרת כתיב והא דתנן בתמ' כליס (פ"א מ"ט) ההיכל מקודש ממנו שאין נכנס לשם שלא רחוץ ידים ורגלים ורבי יוסי פליג ואמר דבין האולם ולמזבח שוה לו התם מעלה בעלמא מיהו בתוספתא משמע דאיכא מיתה דתניא בתוספתא דכליס (פ"א) אמר שמעון הלוטע לפני רבי אליעזר אני נכנסתי בין האולם ולמזבח שלא רחוץ ידים וכו' אמר ליה העבודה אפילו כהן גדול פוגעים את מוחו בגזירין אלא שלא מצאך בעל הפול פי' כמו אין פוגין (שבת דף יב.) אים הר הבית הממונה ובודק ואי ליכא מיתה לא היו פרחי כהונה פוגעים את מוחו כדאמר' לעיל (דף פב:) מי איכא מידי דרחמנא פטריה ואנן קטלינן ליה ושמא ההיא פליגא[ה]: **חילול דרבים מחילול דרבים עדיף.** אע"ג דולא יחללו דכתיב גבי [ו]טבל בנותר נמי איירי כדמשמע בזבחים שלהי בית שמאי (דף מה: ושם מו.) דתני לוי מניין שאף בפסול זמן הכתוב מדבר תלמוד לומר ולא יחללו את שם קדשי[ז] וגו' בשני חלולים הכתוב מדבר אחד פסול נותר ואחד פסול טומאה מ"מ אי הוה ליף טבל מיניה דהא היתה גזירה שוה אלא היקש מיהו לקמן קשה דלא בעי למילף טמא ששימש מנותר משום דלא כתיב ביה חילול דרבים ובריך לומר דאע"ג דמוקמינן ליה נמי בנותר מ"מ עיקרו לאו לנותר אלא דמוקמי ליה נמי בנותר משום דאשכחן בעלמא גבי נותר דכתיב ביה חילול כי את קדש ה' חלל (וע"ע תוס' זבחים טו: ד"ה אלא): פרט

[א]לא משום זרות [ב]ולא משום טומאה [ג]ולא משום מחוסר בגדים [ד]ולא משום רחוץ ידים ורגלים הא מקטר חייב מאי לאו מיתה לא באזהרה אלא זר נמי לאזהרה והכתיב [ו]והזר הקרב יומת הא כדאיתא והא כדאיתא מכלל דיוצק ובולל לאו נמי לא והתניא [ז]אזהרה ליוצק ובולל מניין ת"ל [ח]קדושים יהיו ולא יחללו מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא מיתיבי ואלו הן שבמיתה טמא ששימש תיובתא: **גופא** [ט]ואלו שבמיתה [י]האוכל את הטבל [יא]וכהן טמא שאכל תרומה טהורה [יב]זר שאכל את התרומה [יג]זר ששימש [יד]ומ[טמא ששימש [טו]וטבול יום ששימש [טז]ומחוסר בגדים [יז]ומחוסר כפרה [יח]ושלא רחץ ידים ורגלים [יט]ושתויי יין [כ]ופרועי ראש [כא]אבל ערל [כב]ואונן [כג]ויושב אינן במיתה אלא באזהרה בעל מום רבי אומר במיתה וחכ"א [כד]באזהרה [כה]הזיד במעילה רבי אומר במיתה וחכ"א [כו]באזהרה האוכל את הטבל מגלן [כז]דאמר שמואל משום ר"א מניין לאוכל את הטבל שהוא במיתה דכתיב [1]ולא יחללו את קדשי בני ישראל [את] אשר ירימו לה' בעתידים לתרום הכתוב מדבר וליף חילול [2]חילול מתרומה מה להלן במיתה אף כאן במיתה ונילוף חילול [3]חילול מנותר מה להלן בכרת אף כאן בכרת מסתברא מתרומה הוה ליה למילף שכן תרומה חוצה לארץ הותרה ברבים פירות פיגול ונותר אדרבה מנותר הוה ליה למילף שכן פסול אוכל אין לו היתר במקוה הנך נפישן רבינא אמר חילול מחילול דרבים עדיף וכהן טמא שאכל תרומה טהורה מנלן [כח]דאמר שמואל מניין לכהן טמא שאכל תרומה טהורה שהוא במיתה בידי שמים דכתיב [4]ושמרו את משמרתי ולא ישאו עליו חטא וגו' טהורה אין טמאה לא דאמר [כט]שמואל א"ר [ל]אליעזר [לא]מניין לכהן טמא שאכל תרומה טמאה שאינו במיתה שנאמר [5]ומתו בו כי יחללוהו פרט

מסורת הש"ס

א) זבחים טז:, ב) [תוס' כריתות פ"א ותוספתא זבחים פי"כ], ג) [שבועות יח.], ד) לעיל כב: [תענית יח.] שבועות לו:, ה) זבחים כג.; ו) [נקמן פד. פסחים לג. כריתות כב:], ז) זבחים יא: ע"ש, ח) (חולין קיג.), ט) [חולין קיג.; ע"ש], י) נ"א אלעזר, כ) [במדבר יח], ל) [ויקרא כב], מ) [שמות כט], נ) [וני' תוס' יומא ה: ד"ה להכיל וכו'], ס) טומאה. רש"ל, ע) [נכ"מ]: את קדשי,

תורה אור השלם

1. ואתה ובניך אתך תשמרו את כהנתכם לכל דבר המזבח ולמבית מחוץ לפרכת ועבדתם עבדת מתנה אתן את כהנתכם והזר הקרב יומת: במדבר יח ז
2. קדשים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם כי את אשי יי לחם אלהיהם הם מקריבים והיו קדש: ויקרא כא ו
3. ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו ליי: ויקרא כב טו
4. ושמרו את משמרתי ולא ישאו עליו חטא ומתו בו כי יחללוהו אני יי מקדשם: ויקרא כב ט
5. ואכליו עונו ישא כי את קדש יי חלל ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ויקרא יט ח

מוסף רש"י

לא משום זרות. וכל הך עבודות הואיל ויש אחריהן עבודה אין זר חייב עליה מיתה כדאמרינן בפרק בריאסורה (יומא כד.) עבודת מתנה ולא עבודת סילוק, עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה (זבחים קיב:). **ולא משום טומאה.** כגון טמא ששימש, דאזהרת זרות ושימוש בטומאה מחד קרא נפקא מיתיבו בטומאה ולא יחללו, מאי דמחייב אזרות מחייב אשימוש טומאה (שם). **ולא משום מחוסר בגדים.** דאיהו נמי מחוסר בגדים, בזמן שאין בגדיהן עליהם אין כהונתם עליהם והוו להו זרים (שם). **ולא משום רחוץ ידים ורגלים.** גמר מוקה מוקה ממחוסר בגדים התם לענין אחולי עבודה, ולענין מיתה נמי אתן גמרינן לה מהתם (שם). **ואלו שבמיתה.** בידי שמים (תענית יז. שבועות יז.) **טמא ששימש.** כהן טמא ששימש בעזרה (שם). **הזיד במעילה.** בהנאת קדש שנגנבה מעילה (פסחים לג.). **בעתידים לתרום.** דהיינו טבל, דכתיב ירימו, דבר העתיד (זבחים יא.). **ומתו בו כי יחללוהו.** באוכלו תרומה בטומאת גופו כתיב, דהא לעיל מיניה כתיב אים אים מזרע וגו' (חולין קיג.).

עין משפט
נר מצוה

סט א מיי' פ"ט מהל' כלאים מקדש הל"ה:
ע ב ג ד מיי' שם הל"י ועי' בכ"מ:
עא ה מיי' פ"י מהלכות מאכלות אסורות הלכה יט:
עב ו מיי' פ"ז מהלכות תרומות הל"ח סמג לאוין רכז:
עג ז מיי' שם פ"י הל"ד ופ"י הל"ו טוש"ע י"ד סי' שלא סעי' ען:
עד ח מיי' פ"ט מהלכות כלאים מקדש הל"ח סמג לאוין שט:
עה ט מיי' שם פ"ד הל"ח סמג לאוין סו:
עו י מיי' שם הלכה ד:
עז כ מיי' פ"י מהלכות כלי מקדש הלכה ל סמג עשין קנט:
עח ל עי' בכ"מ בפ"ד מהלכות גזילת מקדש הלכה ד וצ"ע סמג לאוין שם:
עט מ מיי' שם פ"ה הלכה ט:
פ נ מיי' שם פ"ח הל"ח סמג לאוין ס:
פא ס מיי' שם הלכה ח סמג לאוין עג:
פב ע מיי' שם פ"י הלכה ח:
פג פ מיי' שם פ"ב הלכה ח סמג לאוין שג:
פד צ מיי' שם פ"ה הלכה יז סמג לאוין שט:
פה ק מיי' שם פ"ו הל"ב סמג לאוין שז:
פו ר מיי' פ"ח מהלכות מעילה הלכה ג סמג עשין רי לאוין שמב:
פז ש מיי' פ"ז מהלכות תרומות הלכה ח סמג לאוין רנז:

פרט לזו שמחוללת ועומדת. תימה דנפ׳ השומט והמעלה (זבחים ד׳ קו.) פליגי במתניתין ר׳ יוסי הגלילי ורבנן בטמא שאכל קדש טמא דר׳ יוסי הגלילי פוטר בשמתא אמרו לו אף טמא שאכל את הטהור כיון שנגע בו טימאהו והשתא מיקמי להו תרומה אלא על כרחין בשמתא נמי נימא הכי וי״ל דרבנן הוו ידעי דר׳ יוסי הגלילי לא מיירי בתחב לו מחברו ט״ו (וס״ד) דמשכחת לה בתרומה שלא הוכשרה לו נילושה במי פירות לי נמי כגון שנטמא הגוף ואח״כ נטמאת התרומה כדאמר התם בגמרא[1]) ובפרק גיד הנשה (חולין ד׳ קא. ושם) גבי קדש וקרא דפטור במחוللת בשנטמאה תחלה וילפינן מינה בעלמא דאין איסור חל על איסור ומאן דאית ליה איסור חל על איסור יאמר דשאני התם דגלי קרא וכן משמע בפרק כל הבשר (שם ד׳ קיג. ושם): **וטבול** יום ששימש מנלן. תימה מיפוק לן מדכתיב גבי טבול יום ובא השמש וטהר מכלל שהוא טמא כדנפקא לן במחוסר כפורים בסמוך מדכתיב וטהרה מכלל שהיא טמאה ותירץ ה״ר חיים דגבי טבול יום איכא למידרש וטהר טהר יומא כדדרשינן ברכות (ד׳ ב.) אבל וטהרה לא שייך למדרש הכי ואע״ג דנפקא הערל (יבמות ד׳ עד: ושם) דרשינן וטהרה לטבול יום ההיא מחוסרת כפרה היא וע״י מכלל שהיא טמאה לא אתי מיניה טבול יום גרידא מיהו קשה דאיכא קרא אחרינא ובקדשים לא יאכל עד וגו׳ דמוקמינן בפ׳ הערל (שם) בזב בעל שתי ראיות דלאו בר קרבן הוא ולענין תרומה וימא מכלל שהוא טמא וי״ל דרבי סימאי דדרש הכא טבול יום מקרא אחרינא סבר לה כתנא דפליג התם אתנא דבי רבי ישמעאל דמוקי ליה התם בזב בעל שלש ראיות ומיהו קשה דגבי נגיעה כתיב (ויקרא יא) וטמא עד הערב וטהר ולריך לומר דאי לאו קרא דרבי סימאי דדרש טבול יום מולא יתלו לא הוה דרשינן מחוסר כפרה מוטהרה מכלל שהיא טמאה ולא טבול יום מוטהר מכלל שהוא טמא משום דקלישא טומאתייהו אבל מכיון דאשכחן קרא בהדיא לטבול יום אע״ג דקלישא טומאתיה מו דרשינן מיניה שפיר מחוסר כפורים וא״ת בפרק שלשה מינין (מזיר ד׳ מה. ושם) ובפ״ב ט) (דברכות) (ד׳ ט) דדרשינן טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים

פרט לזו שמחוללת ועומדת: אמר רב זר שאכל את התרומה לוקה אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב לימא מר במיתה דכתיב [1]וכל זר לא יאכל קדש [2]אני ה׳ מקדשם הפסיק הענין מיתיבי ואלו הן שבמיתה זר האוכל את התרומה מתניתא אדרב קא רמית [6]רב תנא הוא ופליג: וזר ששימש דכתיב [3]והזר הקרב יומת: וטמא ששימש כדבעא מיניה רב חייא בר אבין מרב יוסף מניין לטמא ששימש שהוא במיתה דכתיב [4]דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו את שם קדשי ויליף חילול חילול מתרומה מה להלן במיתה אף כאן במיתה ונילף חילול [5]חילול מנותר מה להלן כרת אף כאן כרת מסתברא מתרומה הוה ליה למילף שכן גוף טמא מקוה ברבים אדרבה מנותר ה״ל למילף שכן קדש פנים פיגול ונותר חילול דרבים מחילול דרבים עדיף: טבול יום ששימש: מנלן [3]דתניא ר׳ סימאי אומר רמז לטבול יום שאם עבד חילל מניין ת״ל [6]קדושים יהיו לאלהיהם ולא יחללו אם אינו ענין לטמא ששימש דנפקא לן מוינזרו תניהו ענין לטבול יום ששימש ויליף חילול חילול מתרומה מה להלן במיתה אף כאן במיתה: ומחוסר בגדים [2]מנלן אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן ומטו בה משמיה דרבי אלעזר בר׳ שמעון [7]וחגרת אותם אבנט בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם והוו להו זרים [7]ואמר מר זר ששימש במיתה: ומחוסר כפרה מנלן אמר רב הונא דאמר קרא [8]וכפר עליה הכהן וטהרה [9]טהרה מכלל שהיא טמאה ואמר מר טמא ששימש במיתה: ושלא רחוץ ידים ורגלים מנלן דכתיב [9]בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימותו: ושתויי יין דכתיב [10]יין ושכר אל תשת וגו׳: ופרועי ראש דכתיב [11]ראשם לא יגלחו ופרע לא ישלחו וכתיב בתריה [12]ויין לא ישתו איתקש פרוע ראש לשתויי יין מה שתויי יין במיתה אף פרועי ראש במיתה: אבל ערל אונן יושב באזהרה ערל מנלן [10]אמר רב חסדא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו עד שבא יחזקאל בן בוזי ולמדנו [13]כל בן נכר ערל לב וערל

לימא מר במיתה דכתיב. בתריה[1] ומתו בו כי יחללוהו וכל זר לא יאכל קדש וכל פרשתא בתרומה קאי דכתיב (ויקרא כב) ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים שאין כפרתו מעכבתו ואילו קדשים לא אכיל עד שיביא כפרה: **הפסיק**. בין ומתו בו ובין כל זר ומשמע דלא כתיב מיתה אלא לגבי כהנים ומשום טומאה: **וינזרו**. וינדלו מלעבוד: **גוף טמא מקוה ברגיס**. טמא ששימש וטמא שאכל תרומה שייהם פסולי הגוף ושייהם פסולי טומאה ויש להם היתר במקוה וחלולו בלשון רגיס: **שכן קדש**. טמא ששימש ועסק בקדשים ובנותר קדש ושייהם כפנים מה שאין כן בתרומה: **וחגרת אותם אבנט וגו׳**. והיתה להם כהונה משמע שעל ידי בגדים הוא כהונה: **מכלל שהיא טמאה**. קודש כפרה: **כן נכר**. כהן מומר לעבודת כוכבים[2]) שהוא ערל לב ונתנכרו מעשיו לאביו שבשמים: וערל

גבי נכנס למקדש תיפוק ליה מוטהרה מכלל שהיא טמאה וי״ל כדפרישית משום דקלישא טומאתו לא הוה מחשבינן ליה כטמא לענין מקדש מהך דרשה ואע״ג דהוי כטמא לענין אכילת קדש היינו משום דאשכחן טבול יום דהוי כטמא לענין עבודה ומיהו קשה תרי קראי למה לי טמא יהיה לרבות טבול יום ועוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים מאחר דדרשינן טבול יום מקרא יתירא נפקא לן שפיר מחוסר כפורים מוטהרה מכלל שהיא טמאה והכי דומק לומר משום דגבי נכנס למקדש לא כתיב טבול יום בהדיא אלא מרבויא דקרא ולא דמי לעבודה דכתיב בהדיא ואין לאתר נמי דאי לאו אלא חד ריבויא הוה מוקמינן במחוסר כפורים משום דמחוסר מעשה ולא בטבול יום דשימשא ממילא ערבא דא״כ הוה ליה למימר איפכא טמא יהיה לרבות מחוסר כפורים עוד טומאתו בו לרבות טבול יום וגרלה לר״ת דלענין ביאת מקדש לא הוה דרשינן מחוסר כפורים מוטהרה מכלל שהיא טמאה משום דבכרת דטומאת מקדש כתיב (במדבר יט) אים אשר יטמא ולא יתחטא וגו׳ דמיירי בהדיא בטומאת מת ולכך לריך נמי טפי קרא לרבות טבול יום דמשמע אבל נתחטא דלאו מחוסר מעשה כגון טבול יום לא הוה בכרת ולמאי דפרישית דמוטהרה מכלל שהיא טמאה לא הוה מרבינן מחוסר כפורים אי לאו דאשכחן טבול יום מקרא דר׳ סימאי קשה קלת הא דקאמר בפ״ב דזבחים (ד׳ יז. ושם) דאי כתב רחמנא במחוסר כפורים טבול יום לא אתי מיניה הא לא אתא לן מחוסר כפורים אי לאו דאשכחן קרא לטבול יום וי״ל דה״ק אי כתב רחמנא מחוסר כפורים בהדיא וכ״ג בפ״ב דיבמות (ד׳ כג. ושם) גבי שפחה ונכרית ומיהו קשה דאי להאי נחית ליכתוב רחמנא טבול יום ומחוסר כפורים בהדיא ולא לכתוב טמא ויש לומר דכיון דלא משכח לריכותא לא חש לדקדק: **רמז** לטבול יום בו׳. הוה מצי למילף מבנייא מיושב וחד מהנך דברים פ״ב דזבחים (ד׳ יז.): **ויליף** חילול חילול מתרומה. הקשה הר״ר חיים כיון דטבול יום יליף מתרומה אם כן טבול יום שאכל תרומה יהא במיתה ולעיל גבי ואלו הן במיתה קתני טמא שאכל תרומה ואילו טבול יום שאכל תרומה לא קתני ושמא הוא הדין אי נמי כי היכי דממעטי רבנן לקמן בעל מום ששימש מדכתיב בו ולא בבעל מום ה״ה בו ולא בטבול יום ומיהו טמא ששימש אין למעט מדכתיב בו דלהכי אהני ג״ש דחילול חילול וכן טבול יום ששימש ומיהו לא יתכן כלל דלענין תרומה ממעטינן טבול יום ממיתה מדכתיב בו ולענין טמא ששימש דהיא גופה מתרומה ילפא לא ממעטינן ליה לכך נראה דה״ה טבול יום שאכל תרומה במיתה ויש ליתן טעם דלא אתיב ליה משום דטמא וטבול יום מחד קרא נפקי דהכי כתיבי בפרשת אמור אל הכהנים ובא השמש וטהר וגו׳ והדר כתב ולא יאכל עליו חטא ומתו בו כי וגו׳ וקנא תימה היכי ליף מחוסר כפרה ששימש במיתה מדאקרי טמא וטמא ילפינן חילול חילול מתרומה וימא דפסול בתרומה במיתה דלא פסיל בתרומה לא הוי במיתה כדדרשי׳ בפ״ב דזבחים (ד׳ יז. ושם) דפסיל בתרומה וכו׳ וי״ל דכיון דמחיל עבודה כדנפקא לן מוינזרו כל דאיקרי טמא סברא הוא דגמרינן מתרומה דהוי במיתה אע״ג דטהור לתרומה: **אין** בגדיהן עליהן וכו׳. הקשה ה״ר יעקב דאורליני״ם והא מיתה כתב בהדיא גבי מחוסר בגדים בפ׳ ואתה תטה ותירץ דהוא מיתה אמכנסיים כתיבא כדמשמע פשטיה דקרא וקרא דוחגרת דדרשינן מיניה אין בגדיהם עליהן אין כהונתם עליהם אינטריך לאתר בגדים ומיניה לא הוה ילפינן מכנסיים דלא כתיבי התם ומיהו קשה לאמן דאמר דיליף מכנסיים בפ״ק דיומא (ד׳ ה: ושם) מוחה הדבר דוי״ו מוסיף על ענין ראשון ויש מפרשים דמיתה דכתיבא אמכנסיים מושם אה״מ דמיתיב מחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים אפילו אביאה ריקנית וא״ת לומר כן כדפרישית לעיל[3]) מתוך הברייתא[4]):

וכל

תורה אור

1. וְכָל זָר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשַׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ: ויקרא כב י
2. וְשָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא יִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלֻהוּ אֲנִי יְיָ מְקַדְּשָׁם: ויקרא כב ט
3. וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת כְּהֻנַּתְכֶם לְכָל דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת וַעֲבַדְתֶּם עֲבֹדַת מַתָּנָה אֶתֵּן אֶת כְּהֻנַּתְכֶם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת: במדבר יח ז
4. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְיִנָּזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם מְקַדְּשִׁים לִי אֲנִי יְיָ: ויקרא כב ב
5. וְאֹכְלֵיו עֲוֹנוֹ יִשָּׂא כִּי אֶת קֹדֶשׁ יְיָ חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ: ויקרא יט ח
6. קְדֹשִׁים יִהְיוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא יְחַלְּלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת אִשֵּׁי יְיָ לֶחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מַקְרִיבִם וְהָיוּ קֹדֶשׁ: ויקרא כא ו
7. וְחָגַרְתָּ אֹתָם אַבְנֵט אַהֲרֹן וּבָנָיו וְחָבַשְׁתָּ לָהֶם מִגְבָּעֹת וְהָיְתָה לָהֶם כְּהֻנָּה לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִלֵּאתָ יַד אַהֲרֹן וְיַד בָּנָיו: שמות כט ט
8. וְאִם לֹא תַמְצָא יָדֶךָ דֵּי שֶׂה וְלָקַחְתָּ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטָהֳרָה: ויקרא יב ח
9. בְּבֹאָם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיְיָ: שמות ל כ
10. יַיִן וְשֵׁכָר אַל תֵּשְׁתְּ אַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תָמֻתוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: ויקרא י ט
11. וְרֹאשֵׁיכֶם לֹא תְגַלֵּחוּ וּפֶרַע לֹא תִשְׁלָחוּ כְּסוּם יִכְּסֹמוּ אֶת רָאשֵׁיהֶם: יחזקאל מד כ
12. וְיַיִן לֹא יִשְׁתּוּ כָּל כֹּהֵן בְּבוֹאָם אֶל הֶחָצֵר הַפְּנִימִית: יחזקאל מד כ
13. כֹּה אָמַר אֲדֹנָי אֱלֹהִים כָּל בֶּן נֵכָר עֲרַל לֵב וַעֲרַל בָּשָׂר לֹא יָבוֹא אֶל מִקְדָּשִׁי לְכָל בֶּן נֵכָר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: יחזקאל מד ט

מסורת הש״ס

1) ועיריבין נ: וש״נ, 2) זבחים יח., 3) זבחים יז:, 4) (זבחים עז), 5) [ובמות עד: זבחים יט:], 6) זבחים יח: כב: לעיל כב: תענית יז: יומא עא: מו״ק ה., 7) כס״ת: בתרומה, 8) כס״ת: כהן מומה, 9) [נ״ל מי נמין], 10) [דף קמ.], 11) נ״ל טהרה. רש״ס, 12) [ובמכות דף מ:], 13) ע״פ ד״ה ולא, 1) [וע״ע תוס׳ זבחים יז: ד״ה אין ועוד שם תוס׳ כד. סד״ה כג. אימת מה],

מוסף רש״י

ת״ל קדושים יהיו לאלהיהם. גבי טומאה כתיב בתמוד ולא יחללו וגו׳ כי את אשי ה׳ לחם אלהיו וגו׳, בחילול קדשים הכתוב מדבר (זבחים יז:). **דנפקא לן מוינזרו**. דכתיב ביה חילול (שם). **וחגרת אותם אבנט**. לאהרן ובניו וגו׳ והיתה להם כהונה לחקת עולם (כן הגירסא בזבחים שם) והיתה להם הבגדים הוא כהונה, אלמא כהונתן תלויה בבגדיהן ואי לא הוו להו זרים (שם). **טהרה מכלל שהיא טמאה**. על עסקיו (יבמות עד זבחים יט:). **דכתיב יין ושכר אל תשת**. בבואכם אל אהל מועד ולא תמותו, להיינו מיתה בידי שמים מלאה כתיב יומת (תענית יז:) הא אם תשתו בבואכם אל אהל מועד תמותו (שבועות לז:). **דבר זה**. לכהן ערל פסול לעבודה (לעיל כב:). **כל בן נכר ערל לב**. שנתנכרו מעשיו מחמת ערל לבו שהוא ערל לב רשע (זבחים יח:).

וערל בשר. שמתו אחיו מחמת מילה: **לא יבא.** והיינו אזהרה מדברי קבלה בעלמא ולא לקי עלה: **ומן המקדש לא יצא וגו'.** כלומר אע"פ שמתו אביו ואמו אין צריך לצאת מן המקדש שאם יעבוד לא יחלל הא כהן אחר שלא יצא חלל: **מי כתיב בגופיה.** מי כתיב בכהן הדיוט גופיה חילול מכלל דמכהן גדול דכתי' ביה אונן (ה) ואינו מחלל הוא דקא אתי: **ולא לישיבה.** דכיון דלא נכתר הוה ליה כזר וכפ"ב דזבחים (דף כג:) דרמין מכדי יושב כזר דמי ומיחל עבודה אימת במיתה הוא כזר אלמה תניא אינו במיתה והתם מפרק לה משום דהוי זר ושלא רחץ ידיים ורגליים ושמויי יין שלשה כתובים הבאים כאחד דכתיב בהו מיתה ואין מלמדין: **אמר קרא בו.** בתרומה במיתה דכולהו נמי מייתי גמרי ואתא בו למיעוטא ולא בעל מום ומסתברא בעל מום הוא דקא ממעט ולא טמא וטבול יום שהן (ו) פסול טומאתן במיתה(ז): **גמר חטא חטא מתרומה.** מעילה כתיב בה (ח) ואטאה בשגגה והכא כתיב ולא ישאו עליו חטא ומתו(ט): **בו ולא במעילה.** וממיתה לחודה הוא דאמעיט דגבי מיתה הוא דכתיב בו(י) אבל אזהרה מגמרא גמר להזיד במעילה בגזרה שוה דחטא חטא מתרומה: **מה להלן בידי שמים.** דבמאתים וחמשים איש דקרח בשרופים כתיב (במדבר יז): **ר' יוחנן בן נורי וכו'.** דס"ל נביא שהדיח את הרבים בחנק. ולקמן מפרש במאי פליגי: פלוגתא דר"ש ורבנן באלו הן המחנקין(יא) וליף טעמא מקרא: **והא תנן.** זר ששימש רבי עקיבא אומר בחנק ובברייתא קתני לר"ע בסקילה: **מתניתין ר' שמעון.** דאמר נביא שהדיח בחנק וזר ששימש מייתי גמר ורבי שמעון תלמידו של רבי עקיבא הוא ואמר לר"ע זר ששימש בחנק נביא שהדיח בחנק: **וכרייתא רבנן.** בני מחלוקתו של רבי שמעון ולא הס תלמידי רבי עקיבא הוו ואמרי משמו סקילה בתרוייהו:

הדרן עלך אלו הן הנשרפין

ערל בשר לא יבא אל מקדשי (לשרתני) (ה)אונן מנלן דכתיב [1]ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלהיו הא אחר שלא יצא חילל א"ל רב אדא לרבא ונילף חילול חילול מתרומה מה להלן במיתה אף כאן במיתה מי כתיב ביה בגופיה מכללא קאתי הוי דבר הבא מן הכלל (ו)וכל דבר הבא מן הכלל אין דנין אותו בגזרה שוה יושב מנלן (ז)אמר רבא אמר רב נחמן אמר קרא [2]כי בו בחר ה' אלהיך מכל שבטיך לעמוד לשרת לעמידה בחרתיו ולא לישיבה בעל מום ר' אומר במיתה וחכמים אומרים באזהרה מ"ט דרבי דכתיב [3]אך אל הפרוכת לא יבא וגו' וילף [3]חילול [4]חילול מתרומה מה להלן במיתה אף כאן במיתה ונילף חילול [5]חילול מנותר מה להלן בכרת אף כאן בכרת מסתברא מתרומה הוה ליה למילף שכן פסול הגוף מפסול הגוף אדרבה מנותר הוה ליה למילף שכן קודש פנים פיגול ונותר אלא מטמא ששימש גמר פסול הגוף מפסול הגוף קודש פנים פיגול ונותר מקודש פנים פיגול ונותר ורבנן אמר קרא [4]בו ולא בבעל מום (ח)הזיד במעילה רבי אומר במיתה וחכמים אומרים באזהרה מאי טעמא דרבי אמר ר' אבהו (ז)גמר [6]חטא [4]חטא מתרומה מה להלן במיתה אף כאן במיתה ורבנן אמרי אמר קרא בו בו ולא במעילה: זר ששימש במקדש: (ט)תניא רבי ישמעאל אומר נאמר כאן [7]והזר הקרב יומת ונאמר להלן [8]כל הקרב הקרב אל משכן ה' ימות מה להלן בידי שמים אף כאן בידי שמים ר"ע אומר נאמר כאן והזר הקרב יומת ונאמר להלן [9]והנביא ההוא או חולם החלום ההוא יומת מה להלן בסקילה אף כאן בסקילה רבי יוחנן בן נורי אומר מה להלן בחנק אף כאן בחנק במאי קמיפלגי רבי ישמעאל ורבי עקיבא רבי עקיבא סבר דנין יומת מיומת ואין דנין יומת מימות ורבי ישמעאל סבר (י)דנין הדיוט מהדיוט ואין דנין הדיוט מנביא ורבי עקיבא כיון שהדיח אין לך הדיוט גדול מזה במאי קמיפלגי רבי עקיבא ורבי יוחנן בן נורי בפלוגתא דרבי שמעון ורבנן דתניא (יא)נביא שהדיח בסקילה ר"ש אומר בחנק הא אנן תנן (יב)רבי עקיבא אומר בחנק תרי תנאי ואליבא דרבי עקיבא מתניתין ר' שמעון ואליבא דר' עקיבא ברייתא רבנן ואליבא דרבי עקיבא:

הדרן עלך אלו הן הנשרפין

ולא מוענין בהן דגמרינן חטא חטא מתרומה ובתרומה כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים ואמרינן בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין ומפרש טעמא דכי גמרינן מעילה חטא חטא מתרומה דומיא דתרומה דקדושת קדושת הגוף אבל קדשי בדק הבית דקדושת דמים לא וקלא יש לדמות ההיא דמכות דמיירי בקדשי מזבח שהוממו דשייך בהו פדיון אבל קשה ממעילה פרק הנהנה (דף יח:) דממעט מחובר ממעילה משום דגמרה מתרומה אלמא יליפינן קדשי בדק הבית מתרומה ויש לומר דהתם הוא דבעינן דומיא דתרומה משום דכתיב לה' לרבוי ולא גמרינן אלא דומיא דקדושת הגוף ואע"ג דרבי יוסי דריש ליה התם ולא רבנן מכל מקום לרבנן נמי אהני לגבי הכי דלא גמרינן קדשי בדק הבית מתרומה (וע"ע תוס' ממורה ג. ד"ה מאי תרומה):

וכל דבר הבא מן הכלל אין דנין וכו'. לא דמי לההיא דפרק שני דזבחים (דף יח. ושם) דילפינן שתויי יין חוקה חוקה ממחוסר בגדים משום דדרשינן אין בגדיהן עליהן אין כהונתן עליהן וכן בכל הנהו דכתיב ולא יחללו דייקינן הא עבדו חיללו וילפינן חילול חילול מתרומה ובמורם מן הרעה על היפה דלא יליפינן דליהוי במיתה אבל מתרומה תיכן הרב רבי יעקב דאורלייב"ש משום דהוי דבר הבא מן הכלל ולריך לחלק אמאי הוי דבר הבא מן הכלל טפי מהנך ובפרק כסוי הדם (חולין פה. ושם) דשרי רבי שמעון טריפה שנשחטה חולין בעזרה ומותרת בהנאה משום דהוא שמיטה שאינה רחוקה וליף ג"ש מוטבוח עצם והכן אע"ג דגבי חולין בעזרה לא כתיב זביחה אלא מן הכלל דדרשינן (ו)ברחוק מקום אתה זובח ואי אתה זובח בקרוב מקום אין זה מן הכלל דהא כתיב כי ירחק ממך המקום וילפינן מוטבוח עצם דבזביחה הראויה אחיי ועל זביחה הראויה דייקינן הא בקרוב מקום לא וכן בריש הבא על יבמתו (יבמות נה:) גבי הערלה דיליף חייבי עשה כגון מלרי ואלומי דכתיב בהו דור שלישי יבא בג"ש ביאה ביאה אע"ג דלא כתיב ביאה אלא מן הכלל דדייקינן הא דור שני לא יבא הא נמי ניחא דילפינן בג"ש דדור שלישי יבא דההיא ביאה היא הערלה והדר דייק הא דור שני לא יערה: **אלא** מטמא ששימש. תימה דהוה לן למילף מנותר טפי משום דחילול דיחיד מחילול דיחיד עדיף כדאמרן לעיל חילול דרבים מחילול דרבים עדיף דגבי בעל מום כתיב ואל המזבח לא יגש וגו' ונבותר כתיב כי את קדש ה' אנכי לאפוקי תרומה דכתי' כי יחללוהו וכ"ת פסול הגוף עדיף אם כן לעיל דיליף טמא ששימש מתרומה ופריך דיליף מנותר הוה ליה לשתויי משום דפסול הגוף עדיף ולא משום חילול דרבים ויש לומר דהכא פסול הגוף דעבודה מפסול הגוף דעבודה עדיף:

בו ולא בבעל מום. כל הני דלעיל דלא ממעטינן דפסול טומאה הם כתרומה וטבל אע"ג דלאו פסול טומאה הוא דמי לתרומה טפי מהני:

גמר חטא חטא מתרומה. תימה דמשמע בפ' בתרא דמכות (דף יג.) דאיכא מלקות בקדשי בדק הבית דקא חשיב מעשר שני והקדש שלא נפדו ואמאי כיון דמתרומה יליפינן לא הוה לן למילף אלא דומיא דתרומה דקדישה קדושת הגוף כדאמרכמן בזבחים שהני פרק בית שמאי (דף מה:) דקדשי עובדי כוכבים לא מועלין בהן דגמרינן חטא חטא מתרומה ובתרומה כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים ואמרינן בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית דקדושת דמים לא מועלין ומפרש טעמא דכי גמרינן מעילה חטא חטא מתרומה דומיא דתרומה דקדישה קדושת הגוף אבל קדשי בדק הבית דקדושת דמים לא וקלא יש לדמות ההיא דמכות דמיירי בקדשי מזבח שהוממו דשייך בהו פדיון אבל קשה ממעילה פרק הנהנה (דף יח:) דממעט מחובר ממעילה משום דגמרה מתרומה אלמא יליפינן קדשי בדק הבית מתרומה ויש לומר דהתם הוא דבעינן דומיא דתרומה משום דכתיב לה' לרבוי ולא גמרינן אלא דומיא דקדושת הגוף ואע"ג דרבי יוסי דריש ליה התם ולא רבנן מכל מקום לרבנן נמי אהני לגבי הכי דלא גמרינן קדשי בדק הבית מתרומה (וע"ע תוס' ממורה ג. ד"ה מאי תרומה):

הדרן עלך אלו הן הנשרפין

---

1. ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלהיו כי נזר שמן משחת אלהיו עליו אני יי: ויקרא כא יב
2. כי בו בחר יי אלהיך מכל שבטיך לעמד לשרת בשם יי הוא ובניו כל הימים: דברים יח ה
3. אך אל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחלל את מקדשי כי אני יי מקדשם: ויקרא כא כג
4. ושמרו את משמרתי ולא ישאו עליו חטא ומתו בו כי יחללהו אני יי מקדשם: ויקרא כב ט
5. ואכליו עונו ישא כי את קדש יי חלל ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ויקרא יט ח
6. נפש כי תמעל מעל וחטאה בשגגה מקדשי יי והביא את אשמו ליי איל תמים מן הצאן בערכך כסף שקלים בשקל הקדש לאשם: ויקרא ה טו
7. ואתה ובניך אתך תשמרו את כהנתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרכת ועבדתם עבדת מתנה אתן את כהנתכם והזר הקרב יומת: במדבר יח ז
8. כל הקרב הקרב אל משכן יי ימות האם תמנו לגוע: במדבר יז כח
9. והנביא ההוא או החלם החלום ההוא יומת כי דבר סרה על יי אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים והפדך מבית עבדים להדיחך מן הדרך אשר צוך יי אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך: דברים יג ו

גליון הש"ם

גמ' וכל דבר הבא מן הכלל. עי' שיטה מקובצת בב"ק דף ה' ע"ב ד"ה אחיו אחת. ובתשובת מולדות אדם להרשב"א סימן עז:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מי כתיב כו' אונן אינו כל"ל ואות ו' ממחק: (ב) ד"ה אמר קרא וכו' פסול טומאה ובמיתה הס"ד:

מוסף רש"י

וערל בשר. שמתו אחיו מחמת מילה ולא רלו למולו, שילאים פן ימות גם הוא כאחיו (חולין ה:). ומן המקדש לא יצא ולא יחלל. לעיל מייה כתיב לאחיו ולאמו לא יטמא, ובכהן גדול משמע,ומיתך ליה ומן המקדש וגו', כלומר אף כיון שמתו אחיו ואמו אין צריך לצאת מן המקדש, אלא עומד ומקריב, ולא יחלל, שאין הקדשים מתחללין בכך, הא הדיוט שלא יצא ועבד חילל (זבחים טז:). ולא לישיבה. וכיון דלא נכתרו הוו להו זרים וזר מחיל עבודה (שם כב:). גמר חטא חטא מתרומה. לרוב דברים הא למודה מתרומה במסכת מעילה (יח:) כתיב הכא וחטאה בשגגה מקדשי ה' וכתיב בתרומה באוכלה בשוגג ולא ישאו עליו חטא (קדושין מב:). בו ולא במעילה. ממיתה הוא דמעטיה ובאיזה שום בדקיימא קיימא דלפיון אזהרה דמעילה מאזהרה דתרומה דכתיב כיה וכל זר לא יאכל קדש, ריבה הלכות מעילה הא למדה מתרומה בתוכת כהנים בגזירה שוה זו (מכות יג. וכעי"ז פסחים לג.) ומיהו מיתה לא גמרינן מינה כדמפרש רבנן טעמייהו דמיעט רחמנא בתרומה ומתו בו, והאי בו מיעוטא בו ולא במעילה (פסחים שם). נביא שהדיח. שמתנגה בשם הקב"ה לעבוד עבודת כוכבים (לקמן פט:)

הדרן עלך אלו הן הנשרפין

(ה) זבחים טז., ב) זבחים כג.; ג) פסחים לג. [לעיל פג. כריתות כב:]. ד) [פסחים שם וש"נ]. ה) [זבחים יג.]. ו) [לקמן פט:]. ז) לעיל מז. לקמן דף פט:; ח) [לעיל פא:]. ט) פסול טומאתה. רש"ל. י) [ויקרא ה]. כ) [ויקרא כב]. ל) [שם]. מ) [לקמן פט:]. נ) [קדושין מו:].

(א) [1] [2] [3] [4] [5] [6] [7] [8] [9] [10] [11] [12]